

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

620

Vragen van het lid **Sjoerdsma** (D66) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat honderden Syrische vluchtelingen niet zijn toegelaten tot Jordanië* (ingezonden 4 november 2013).

Antwoord van Minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (ontvangen 28 november 2013).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het rapport «Growing restrictions, tough conditions – The plight of those fleeing Syria to Jordan» van Amnesty International, waaruit blijkt dat honderden – zo niet duizenden – Syrische vluchtelingen zijn geweigerd aan de Jordaanse grens?¹

Antwoord 1

Het kabinet deelt de zorgen van Amnesty International over de situatie van ontheemden in Zuid-Syrië. Nederland brengt deze problematiek in diverse contacten met de Jordaanse autoriteiten onder de aandacht. Tegelijkertijd verdient Jordanië – als klein en bronnenarm land – lof voor de grote aantallen vluchtelingen die het opvangt.

Vraag 2

Kunt u deze cijfers bevestigen? Kunt u bevestigen dat het voornamelijk gaat om vier «categorieën» personen, namelijk Palestijnse vluchtelingen uit Syrië, individuele mannen die niet kunnen aantonen dat ze familiebanden hebben in Jordanië, personen zonder identiteitsbewijzen en Iraakse vluchtelingen die in Syrië woonden?

Antwoord 2

Volgens cijfers van UNHCR bevonden zich begin november ongeveer 545.000 Syrische vluchtelingen in Jordanië van de in totaal ruim 2,2 miljoen Syriërs die hun land zijn ontvlucht. Volgens UNHCR Jordanië komen dagelijks ca. 300 Syriërs illegaal Jordanië binnen; zij worden opgevangen door het Jordaanse leger en naar het Za'ateri-kamp overgebracht. Het klopt dat de Jordaanse grens gesloten is voor de vier in het Al-rapport genoemde «categorieën» personen: Palestijnse vluchtelingen uit Syrië, individuele mannen die niet

¹ <http://static.rasset.ie/documents/news/mde160032013en.pdf>

kunnen aantonen dat ze familiebanden hebben in Jordanië, personen zonder identiteitsbewijzen of met vervalste identiteitsbewijzen en Iraakse vluchtelingen die in Syrië verbleven.

Vraag 3 en 4

Op welke wijze bevordert u bilateraal en in EU-verband dat Jordanië de grenzen voor Syrische vluchtelingen openhoudt?

Op welke wijze bevordert u bilateraal en in EU-verband dat Jordanië de capaciteit heeft deze vluchtelingen op te vangen?

Antwoord 3 en 4

Nederland heeft meerdere malen het belang benadrukt van het opvangen van Syrische vluchtelingen in de regio, zowel bilateraal als in EU-verband. Het kabinet heeft ruimhartig bijgedragen aan de opvang van Syrische vluchtelingen en ontheemden door in totaal 59 miljoen euro ter beschikking te stellen ten behoeve van de slachtoffers van de Syrische crisis. Een deel van dit bedrag is bestemd voor het UNHCR programma in het door haar gecoördineerde Syria Regional Response Plan, gericht op de opvang van vluchtelingen in de buurlanden. De 59 miljoen euro is inclusief de door Nederland in september beschikbaar gestelde 17 miljoen euro voor zowel ontheemden binnen Syrië als vluchtelingen in de buurlanden. Deze bijdrage kan o.a. gebruikt worden voor goede opvang en «winterisation» van vluchtelingen voor de komende koude winter.

Vraag 5

Wat doet Nederland concreet om ervoor te zorgen dat het percentage toegezegde gelden voor het Syria Regional Response Plan van de Verenigde Naties niet slechts 47% is, maar stijgt naar 100%?

Antwoord 5

Het kabinet brengt zowel binnen de EU als bij andere partners actief op dat de internationale gemeenschap nieuwe middelen moet blijven vinden om zowel de zwaar onder druk staande buurlanden als hulpbehoevenden binnen Syrië te blijven ondersteunen.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het onevenwichtig is dat de 28 landen van de Europese Unie met meer dan 500 miljoen burgers minder dan 20.000 Syrische vluchtelingen opvangen, en dat van die 20.000 vluchtelingen meer dan 70% wordt opgevangen door Zweden en Duitsland? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 6

Het kabinet acht het wenselijk dat vluchtelingen dicht bij eigen land worden opgevangen zodat ze bij stabilisatie van de toestand weer snel en makkelijk kunnen terugkeren.

Voorkomen moet worden dat komst van grote stromen vluchtelingen destabiliserend werkt in de betreffende landen. Om goede opvang te kunnen realiseren draagt dit kabinet daarom ruimhartig bij aan steun aan de regio in de vorm van humanitaire hulp. Mede om steun te betuigen en draagvlak te behouden voor de opvang door Jordanië van grote aantallen vluchtelingen op haar grondgebied heeft Nederland gehoor gegeven aan de oproep van UNHCR om Syrische vluchtelingen te hervestigen. Verder voert Nederland een coulant asielbeleid ten aanzien van Syrische asielzoekers die in Nederland aankomen; bijna alle asielaanvragen worden ingewilligd. In september 2013 stond het aantal Syrische asielaanvragen in Nederland op de tweede plaats en bedroeg 21% van alle eerste asielaanvragen.

Vraag 7

Deelt u de mening dat Nederland ruimhartigere toegang moet bieden voor Syrische vluchtelingen, waaronder tijdelijke opvang van Syrische vluchtelingen die in Nederland familie hebben?

Antwoord 7

Ik verwijs u naar de brief van 29 oktober jl. van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

Vraag 8

Welke aanbevelingen van Amnesty International worden door u opgevolgd en welke niet? Kunt u in beide gevallen aangeven waarom?

Antwoord 8

Amnesty International doet een aantal aanbevelingen naar aanleiding van haar rapport. De eerste aanbeveling betreft het verzoek om financiële steun aan omliggende landen van Syrië en bij te dragen aan het VN Syria Regional Response Plan. Zoals hierboven aangegeven draagt Nederland al bij aan hulp ten behoeve van de Syrische vluchtelingen in de buurlanden en ontheemden in Syrië. De verwachting is dat Nederland in 2014 wederom direct en indirect via ongeoormerkte core-bijdragen aan internationale organisaties zal bijdragen voor de slachtoffers van de Syrië-crisis. Uiteraard is de uiteindelijke besteding van middelen mede-afhankelijk van eventuele andere humanitaire crises in het komende jaar.

Volgens UNHCR Jordanië is de situatie in het Za'ateri kamp aanzienlijk verbeterd ten opzichte van juni jl., toen Amnesty International het kamp bezocht. Zo zijn er consultatieplatforms ingesteld met leiders van de vluchtelingen in het kamp, terwijl Canada, het VK en de VS programma's voor betere «community policing» financieren. Verreweg het grootste deel van de vluchtelingenfamilies verblijft inmiddels in containerwoningen die op slot kunnen, wat hun veiligheid ten goede komt. Bij de gezamenlijke toiletten is bewaking en goede verlichting. Hoewel het aantal vluchtelingen officieel 100.000 bedraagt, wees een «deur tot deur» telling uit dat het aantal feitelijk 75.000–80.000 bedraagt. Het aantal fluctueert en kan op bepaalde dagen oplopen tot 120.000.

Door de Jordaanse politie ingehouden identiteitsdocumenten bevinden zich thans in beheer van UNHCR en zullen aan de vluchtelingen worden teruggegeven. Met ingang van volgende week worden ingenomen documenten nog dezelfde dag aan UNHCR overhandigd. Zodra vluchtelingen door UNHCR zijn geregistreerd krijgen zij hun identiteitspapieren terug. Dit gebeurt binnen enkele dagen.

Huwelijken van vluchtelingen vanaf 18 jaar die in het bezit zijn van identiteitsdocumenten worden geregistreerd bij de Jordaanse burgerlijke stand. Daarnaast vinden religieuze huwelijken plaats waarvan de kinderen wettig worden erkend. Als een vrouw bevalt, geeft het ziekenhuis of de vroedvrouw een verklaring af en wordt het kind bij de Jordaanse burgerlijke stand geregistreerd, tenzij de vrouw ongehuwd is. Alle kinderen die geboren worden uit vluchtelingen worden geregistreerd door UNHCR, inclusief kinderen waarvan de moeder ongehuwd is.

Voor wat betreft de aanbevelingen van Amnesty International om bij te dragen aan hervestiging en asielaanvragen van Syriërs zorgvuldig te behandelen een geen gedwongen terugkeer te laten plaatsvinden naar Syrië verwijs ik naar het antwoord op vraag 6.